PROSTIA

Bârsă Daniel

PROSTIA

Copyright Daniel Bârsă

Publicată de Daniel Bârsă la Editura Digitală

Ediţie digitală publicată la Editura Digitală

Toate drepturile asupra ediţiei digitale a acestei cărţi sunt rezervate Editura Digitală. Nici o parte din această carte nu poate fi reprodusă sub nici o formă sau metodă fără acordul scris al autorului.

Aveţi drepturi de utiliza acestă carte doar pentru propria persoană. Această carte digitală nu poate fi revândută sau dată către alte persoane. Dacă doriţi să împărţiţi această carte cu o altă persoană, vă rugăm să achiziţionaţi încă o copie pentru fiecare cititor. Dacă citeşti această carte şi nu ai achiziţionat-o, te rugăm să accesezi magazinul preferat de cărţi digitale şi să-ţi cumperi propria copie.

Cuprins

Introducere

O încercare eșuată?

O educație modernă

Despre sisteme de credință

Vocea poporului

Mass media sau mass manipulare?

Experți în decepție

O voce din trecut

O privire modernă
Despre autor
Alte apariții editoriale ale acestui autor

Introducere

Multe persoane în ziua de astăzi zic că gândesc pentru ei înșiși, fără ca nimeni să le influențeze ceea ce gândesc. Dar dacă iei un grup de persoane și toate vor zice la fel, atunci realizezi că toate acele persoane nu știu despre ce vorbesc. Trăim într-o lume în care avem mai multă informație disponibilă decât în orice altă perioadă. Avem mai multă informație decât o putem folosi. Oricine se poate educa, avem mii de universități, milioane de cărți și articole, miliarde de pagini de internet și multe dintre acestea gratis. Avem mai mult potențial ca niciodată. Dar cum se întâmplă că așa de mulți preferă să rămână ignoranți, să fie proști? Deci ce este prostia? Unii o văd ca o lipsă de inteligență sau educație, alții consideră o persoană ignorantă drept o persoană proastă, iar unii zic că ea reprezintă incapacitatea unui individ de a funcționa într-un sistem. După cum observăm, există o foarte mare varietate de păreri despre ceea ce este prostia, dar nimic concret și obiectiv. Un mod de a determina ceea ce este prostia, este de a găsi cel mai mic numitor comun a prostiei, ceea ce cu toții am fi de acord și am considera-o adevărată.

O încercare eșuată?

Alfred Binet, un psiholog francez, a fost prima persoană ce a creat un test modern pentru determinarea gradului de inteligență. Testul a fost creat în 1903 cu scopul de a identifica copii cu retard mintal din școli. În 1905, Alfred Binet împreună cu Theodore Simon au publicat testul Binet-Simon, care s-a concentrat pe abilitățile verbale ale copiilor. Văzând potențialul acestui test, psihologul american Lewis Terman de la Universitatea Stanford a revizuit scala Binet-Simon, ceea ce a dus la crearea Stanford-Binet Intelligence Scales în anul 1916. Acest test a devenit cel mai folosit test pentru determinarea inteligenței în Statele Unite timp de decenii. Clasificarea actuală este următoarea:

<20 oligofrenia grad IV

20-34 oligofrenia grad III (ar corespunde unui nivel mental ce nu depășește vârsta de 3 ani)

35-49 oligofrenia grad II (ar corespunde unui nivel mental ce nu depășește vârsta de 7 ani)

50-69 oligofrenia grad I (ar corespunde unui nivel mental ce nu depășește vârsta de 10 ani)

70-79 intelect liminar la limita inferioară

80-89 intelect liminar la limita superioară

90-109 normal, cu o inteligență medie

110-119 foarte inteligent

120-139 deosebit de inteligent

>140 geniu

Un lucru interesat de luat în seamă este etimologia cuvântului idiot. Acest cuvânt își găsește originea în cuvântul grecesc antic „idiotes” ce se referă la o persoană privată, o persoană care nu este activ

interesată de politică. Astfel de persoane erau discutate cu dispreț, iar eventual cu trecerea timpului cuvântul și-a căpătat înțelesul modern. Conform lui Tucidide, Pericle ar fi declarat într-un discurs la o înmormântare: „Noi nu spunem că un om care nu are nici un interes în politică este un om care își vede de propria treabă, noi spunem că el nu are nici o treabă aici”.

Testul pentru determinarea coeficientului de inteligență pe cât de răspândit e în lume, pe atât de limitat e. El nu măsoară inteligența emoțională, simțul umorului, simțul artistic, îndemânarea, capacitatea unui individ de a se descurca în societate.

Oricare ar fi viitorul acestui test, un lucru este clar. Acest test a influențat societatea noastră modernă timp de un secol și acest proces va mai dura până când clasa științifică va accepta și recunoaște limitările acestuia. Deja au apărut noi tipuri de teste ce încearcă să înglobeze tot acest mare areal de inteligențe și să cuantifice eficient rezultatele acestora. Acestea au reușit să obțină diverse grade de reușită, dar încă se lucrează la o variantă finală. Începând cu anul 2013 Asociația Americană de Psihiatrie a scos din uz testul de determinare a coeficientului de inteligență ca mod de diagnosticare a tulburărilor de neurodezvoltare.

O educație modernă

Una din dilemele lumii noastre moderne este că sistemul obligă participarea copiilor la școală, dar nu-i pregătește să trăiască în lume. Nu le asigură pachetul minim de cunoștințe despre lume, îi încarcă cu noțiuni abstracte care în proporție de 90% nu au aplicabilitate după finalizarea studiilor. Dar se poate zice și același lucru despre elevi. Ei dau dovadă de o lipsă de interes față de școală, de care nimeni nu simte nevoia de a lua măsuri. În final, care este scopul de a merge la școală, dacă lumea nu vrea ca tu să fii deștept? Sistemul vrea să facă din copii persoane liniștite, ce ascultă și urmăresc ordine, ce nu ridică întrebări. Scopul sistemului este de ai controla, de ai prosti.

Despre sisteme de credință

Marea parte a oamenilor au un sistem de credință ce le explică cum funcționează lumea, au un set de reguli ce le respectă. Dacă un sistem de credință fie că e vorba de creștinism, de budism, de islam îi face fericiți pe membrii lor, aceștia vor accepta o informație ce confirmă sistemul lor de credință și vor respinge una ce îl infirmă, fie că informația respectivă este corectă sau nu. Dacă religia unei persoane o împiedică să rectifice unele greșeli privind modul cum funcționează lumea din jur, rezultă că religiile pot fi foarte dăunătoare din acest punct de vedere. Prozeliților nu le pasă de ceea ce este corect, pe ei îi interesează doar ce Iisus, Allah sau Buddha au de zis. Ei au toate răspunsurile pe care le au nevoie și drept urmare nu vor modifica sistemul lor de credință.

Mulți oameni recunosc că au lipsuri în viață cum ar fi bani, relații stabile, prieteni, că au un servici prost, dar puțini vor recunoaște că sunt proști, că nu înțeleg cum merg lucrurile. Ei se vor preface că înțeleg doar pentru a pare că sunt la același nivel cu persoana cu care poartă o discuție. Oamenilor le este frică ca alții să descopere că sunt proști, dar când ajung să realizeze cât de proști sunt, încep să devină confortabili cu acea idee. Deabia după ce au ajuns la acea concluzie, pot începe cu adevărat să devină înțelepți.

Oamenii văd prostia peste tot, dar nu o pot defini. Oamenii se acuză unii pe alții de a fi proști, dar puțini știu cu adevărat ce înseamnă. Persoanele normale tind să acționeze pe bază de reflex, din obișnuință în activitatea de zi cu zi, fără să analizeze sau să chestioneze motivul de ce fac ceea ce fac și modul cum o fac. Această obișnuință, această retragere spre repetiție poate fi considerată un mecanism de fericire. Omul cu cât știe mai puțin, cu atât e mai fericit și mai ușor de mulțumit. Oamenii ce pun întrebări sunt considerați de restul că sunt mai deștepți, mai superiori față de cei ce sunt întrebați și drept urmare aceștia își asumă un nivel social, un grad de autoritate mai mare decât restul persoanelor. Deci oamenii simpli, gloata, lasă persoanele autodesemnate să preia autoritatea, responsabilitatea și să gândească pentru ei.

Oamenii de obicei se fac mai deștepți, făcându-i pe ceilalți proști. Când cineva face o prostie e comic deoarece altcineva face prostia și nu cei ce participă pasiv, ceea ce îi face să se simtă superiori. În lume există două mari tipuri de proști, cei ce-și fac prostii și cei ce fac celor din jur prostii. Proștii în principiu sunt mai fericiți ca restul lumii deoarece ei sunt ignoranți față de

problemele lumii, de responsabilitatea față de îngrijirea ei. Dar câteodată chiar și cei mai deștepți oameni pot fi proști. Acest lucru se întâmplă datorită intoxicării cu putere, bani sau faimă a persoanei respective, ceea ce duce la un ego hipertrofiat și la iluzia de infailibilitate.

Mass media sau mass manipulare?

Televizorul ca mijloc de informare a publicului, folosit pentru prima oară la finalul anilor 1920 și-a pierdut din atribuțiile sale pozitive de-a lungul timpului. Actualmente, oamenii ce preferă să vizioneze emisiuni la televizor, nu vor să fie iluminați despre un subiect anume, să fie informați. Când cineva deschide televizorul, acea persoană vrea să vadă prostii. Acest lucru se întâmplă deoarece ei preferă să vadă alți oameni ce sunt mai proști decât ei, ceea ce îi face să se simtă mai bine, să aibă o părere mai bună despre viața lor. Vizionarea emisiunilor la televizor îți dă impresia că te face mai deștept, că ești mai bun decât restul, îți dă decizii de luat, te face să te simți important. Când o persoană se uită la televizor, acea persoană vrea să fie amuzată, vrea să uite de griji, nu vrea să fie supusă la un efort intelectual, nu vrea să schimbe lumea. E mult mai ușor să fii prost, să nu ai propriile gânduri, să nu ieși în evidență.

Mass media a ajuns să fie o unealtă pentru prostirea populației, nu de informare și educare. Posturile de televiziune reduc informația din emisiunile lor astfel încât să fie accesibile unei grupe de vârstă cât mai mari, să acopere un areal cât mai mare din piață. De obicei dacă există prea multe cuvinte, oamenii nu vor înțelege informația, se vor plictisi și în final vor schimba canalul, nu vor mai asculta postul radio, nu vor mai citi cartea sau revista. De aceea piața este invadată de reviste ce au un conținut informatic scăzut cum ar fi Ciao sau Paparazzi, de emisiuni ce promovează vedete cu un stil de viață monden, de pagini de internet pline de teorii conspiraționale.

Un lucru ciudat legat de prostie este că o persoană proastă e considerată foarte atrăgătoare. În lumea

actuală prostia este considerată un atribut foarte atrăgător, ce a ajuns să fie un atu în găsirea unui partener. Probabil acest lucru se datorează faptului că o persoană proastă este comică și distractivă, ceea ce e defapt factorul primar a atracției, nu prostia. Dar unii indivizi au dus acest lucru în extrem, ceea ce a dus la apariția emisiunilor precum Jackass, cu un nivel sub minin de inteligență. Mass media a ajuns să fie o unealtă pentru promovarea produselor, intereselor și în final o unealtă pentru prostirea populației prin captarea atenției publicului ei și blocarea lui într-un ciclu fără de sfârșit.

Politicienii din ziua de astăzi sunt considerați de mulți ca membrii ai societății inepți, fără o productivitate semnificativă, dar de cea mai mare parte a populației ei sunt considerați a fi proști. Ce au făcut ca să li se atribuie de restul societății acest atribut? Din punctul lor de vedere ei fac ceea ce știu mai bine, să conducă partidul lor la putere. Drumul lor spre putere nu e unul simplu, e un drum plin de obstacole, iar un mod de a promova partidul lor este de a denigra partidele adverse, de ai face pe adversarii lor incopentenți și proști. De aici putem observa un prim motiv de unde rezultă resentimentul populației față de ei. De multe ori partidele de dreapta zic că partidele de stânga nu știu ce fac, că greșesc, că sunt proști, iar partidele de stânga zis la fel despre adversarii lor. De aici tragem concluzia că politica în principiu sună prostește. Politicienii se ceartă pe diverse teme cum ar fi cine are dreptate și cine are dreptul de a conduce, făcând partidele lor să pară ca niște echipe de fotbal, iar ei reprezentând huliganii ce își susțin echipa favorită.

Să luăm de exemplu două persoane ce seamănă foarte mult prin strategia lor de a conduce: Victor Ponta și George Bush. Ambele sunt persoane foarte populare, dar nu și deștepte. Ei vorbesc în public numai prostii, dar nimeni nu-i oprește și îi întreabă ce au vrut defapt să zică, să transmită populației. Când ei vorbesc, mass media doar transmite ceea ce au zis, ei nu ridică întrebări pertinente, dar când se întâmplă acest lucru, ei sunt pur și simplu ignorați. Mass media prin dimensiunea și prestanța ei, emană autoritate, iar prin influența ei asupra oamenilor ea îi convinge că politicienii vorbesc adevărul și că au dreptate.

Politicienii prin natura lor, prin modul lor de educare, sunt pregătiți să manipuleze lumea prin cele mai neașteptate moduri. Ei sunt antrenați să pară populari în ochii omului simplu. Dacă un politician apare în public ca un om de rând, are numai de câștigat, fructifică numai beneficii. George Bush și Victor Ponta știu să joace pe prostul, știu precum mulți alți politicieni să își ascundă inteligența. Un tip deștept va juca pe prostul pentru a ajunge în față. De aici observăm că politicienii nu sunt acei oameni proști pe care lumea îi crede. Ei sunt persoane cu un grad ridicat de inteligență, pregătiți să manipuleze masele pentru propriul lor câștig. În final putem zice că unii ce se cred deștepți defapt sunt proști și unii ce joacă pe prostul sunt probabil mai deștepți decât par.

O voce din trecut

Pentru a descoperi originile prostiei trebuie să ne uităm în trecut și să găsim contextul apariției ei, așa că ne îndreptăm privirea spre Grecia Antică. Aproximativ 2.500 de ani în urmă, Socrate se născuse în Atena. El a ajuns să simbolizeze unul din darurile cele mai mari a filozofiei pentru noi toți, ideea că gândind logic despre viața noastră ne ajută să fim mai siguri pe noi înșine, mai independenți, mai deschiși la ceea ce cred alții. Știm ce a realizat Socrate mulțumită dialogurilor lui Plato, care a fost un elev de-al lui. Socrate era un om ce nu se spăla aproape niciodată, își schimba rar roba și nu purta niciodată sandale. Stilul lui de viață reflectă ceea ce credea, că toți ar trebui să găsim căi de a crește încrederea în propriile noastre credințe și să nu fim influențați de părerile altora.

Există multe similitudini între oameni și oi. Noi ca oameni simțim nevoia de a ne urma pasiv unul pe celălalt și avem o frică de moarte atunci când ne îndepărtăm de grup. De ce oare urmărim alți oameni precum oile, în special oameni cu autoritate? În principiu deoarece credem că știu despre ce vorbesc, că știu mai multe decât restul și drept urmare îi urmărim. Noi ca oameni tindem să acceptăm că oamenii în poziții autoritare au dreptate, dar acest lucru nu e valid de fiecare dată. Această afirmație e cea pe care Socrate a vrut să o provocăm, să gândim logic despre lucrurile pe care le zic, în loc să acceptăm acea informație.

În luarea deciziei de a urma o persoană cu autoritate sau de a o provoca să-și susțină afirmația, Socrate îi putea aborda personal. Atena la vremea respectivă avea o populație de aproximativ 150.000 de oameni ce se întâlneau în Agora pentru a lua decizii. În acel loc, Socrate se

putea întâlni cu politicieni, aristocrați, generali, vânzători, cu oameni din toate clasele sociale din tot orașul. El se apropia de toate aceste persoane și îi întreba despre lucruri esențiale cum ar fi ce este justiția, ce este fericirea, ce este frumusețea, etc. Ceea ce a descoperit este că existau o mulțime de inexactități în stilul de viață pe care îl duceau cetățenii. Oamenii bogați nu puteau explica de ce sunt bogați, generalii de ce purtau o luptă într-un stil anume, etc..

Socrate era un nonconformist prin faptul că el căuta adevărul și punea la test afirmațiile altora. Oamenii ce sunt puși să-și argumenteze, să-și susțină sistemul de credință tind să devină agresivi. Oamenii cred că dacă îi întrebi ceva, automat tu știi răspunsul la acea întrebare, pretinzând o poziție superioară față de ei. Socrate chestionând oamenii și modul lor de viață, reflecta principiul foarte egalitar că fiecare are dreptul și datoria de a se gândi la stilul lor de viață și a arătat că suntem cu toții capabili de a face asta. Noi nu suntem obișnuiți să explicăm modul cum trăim. Socrate ne îndeamnă să depășim lenea și timiditatea și să lucrăm să aflăm ceea ce ne motivează, ceea ce credem și apoi să o susținem după ce am aflat.

Motivul pentru care există multe idei în lume, multă diversitate este acela că oamenii cred că îți poate veni o idee bună fără a te gândi prea mult la ea. Socrate era de părere că trebuie să urmărești niște pași rigizi pentru a ajunge la o concluzie cu adevărat solidă.

În primul rând trebuie să găsești niște afirmații pe care lumea le consideră adevărate.

Apoi trebuie să cauți o excepție de la prima regulă.

Dacă ai găsit o greșeală sau o excepție, atunci afirmația inițială este falsă sau imprecisă.

Apoi încearcă să incluzi excepția în afirmația inițială.

În final continui procesul până nu mai găsești nici o excepție. Adevărul se află într-o afirmație pe care nu o poți infirma.

Socrate credea că dacă ne construim gândurile și ideile astfel, ne vom clădi idei și idealuri cu adevărat cu baze sigure. Modul de gândire a lui Socrate ne permite să gândim altfel față de restul, să nu urmăm turma. Dacă avem un argument în care nu suntem de acord cu o persoană, noi vom putea susține logic ceea e credem și dacă ceilalți vor ignora logica, atunci nu va trebui să ne facem griji de părerea lor.

Socrate zicea că toată lumea poate să gândească și nu doar atât, ei au o obligație să gândească: „Viața neexaminată nu merită trăită”. Socrate vorbea cu multe și diverse persoane și le arăta că pot ajunge la păreri solide și bine gândite. Este o idee ce te inspiră cu adevărat. Oarecum în societatea noastră modernă democratică, unde suntem conduși prin grupuri de păreri și sondaje, Socrate ar fi zis că tindem să ascultăm prea multe păreri, fie că sunt bine gândite sau nu. Chiar dacă Socrate a crezut în teorie că toți putem trăi o viață analizată, știa că în practică majoritatea nu o duc. Și asta înseamnă că nu toate părerile merită ascultate în măsură egală. Chiar dacă Socrate a trăit în leagănul democrației, el avea păreri negative asupra ei. El refuza să accepte ideea că dacă majoritatea susține o părere, aceea o face să fie corectă. Multe decizii importante în Atena antică se luau de către voința majorității. Cetățenii se adunau o dată pe lună la baza Acropolei unde hotăreau legi ce afectau viitorul Atenei. Același model îl găsim în ziua de astăzi în guverne și firme. În ochii lui Socrate nu contează dacă majoritatea susține o idee, ci dacă ideea este logică. Așa trebuie să luăm decizii, nu să ne luăm după voința majorității.

Moartea lui Socrate a ajuns să devină un simbol pentru întreaga lume, un om ce înfruntă inteligent

și curajos voința majorității. Motivul acuzării lui Socrate a fost că a corupt mințile tinerilor orașului și că nu se ruga la zei. Socrate ne face să vedem că cu toții avem capacitatea și datoria de a ne opri să urmărim opinii pasiv și în schimb să dezvoltăm sisteme de credință proprii în care să avem cu adevărat încredere. Socrate nu a murit pentru glorie, faimă sau onoare, ci de dragul principiilor lui, deoarce a crezut că omul trebuie să pună sub semnul întrebării lumea din jurul lui. Socrate prin stilul lui de viață, dar și prin moartea sa devine un nou tip de erou grec. Spre deosebire de vechii eroi ce iubeau războiul, el reprezintă acum un erou al gândirii, o persoană ce nu urmărește altceva decât gândirea lui.

O privire modernă

Am văzut diferitele aspecte alte prostiei, am văzut cum e privită de oameni, cum e propagată, cum lumea se folosește de ea și de cum ne putem feri de ea, dar tot nu avem o definiție pentru aceasta. Ceea ce trebuie să înțelegem este că nu există așa ceva precum cel mai mic numitor comun. Prostia, precum multe alte lucruri este o construcție abstractă a intelectului uman, drept urmare nu există așa ceva precum o definiție clară, un absolut. Definiția prostiei poate fi la fel de subiectivă precum linia pe care o tragem între ceea ce este bine și ceea ce este rău. Prostia în final este o contrucție personală, subiectivă. Noi hotărâm cine este prost pe baza experienței noastre de viață, adică raportăm o persoană la noi, la standardele noastre minime. Cineva ce nu îndeplinește un criteriu minim pe care noi îl considerăm esențial, acea persoană se alege din partea noastră cu eticheta de prost. Dar acest lucru nu îl face prost în ochii tuturor. Fiecare persoană are standardele sale și de aici gradul mare de subiectivitate pe acest subiect și incapacitatea de a crea o definiție rigidă a prostiei.

În lume vor exista întotdeauna proști. Oamenii nu vor accepta ideea că dacă cineva e diferit față de ei, că au alte standarde de viață sunt la fel de intelegenți ca ei. Întotdeauna oamenii vor raporta alți oameni la caracterul lor unic, ceea ce inevitabil va duce la un conflict de idei.

Despre autor

Daniel Bârsă (n. 1988) - medic psihiatru, absolvent al Facultății de Medicină și Farmacie Tîrgu Mureș (2013), autor a multiple lucrări științifice.

Alte apariții editoriale ale acestui autor

Vă rugăm să vizitați magazinul preferat de cărți digitale (ebook) și să descoperiți și restul cărților scrise de Daniel Bârsă:

Ateismul și Credința

Editura Digitala este o platforma online de publicare carti digitale.

Intra si tu pe www.edigitala.ro si publica-ti cartea.

Website: www.edigitala.ro

Email: office@edigitala.ro

Table of Contents

Introducere	3
O încercare eșuată?	4
O educație modernă	6
Despre sisteme de credință	7
Vocea poporului	8
Mass media sau mass manipulare?	10
Experți în decepție	12
O voce din trecut	14
O privire modernă	18
Despre autor	18
Alte apariții editoriale ale acestui autor	19